

ještě placen důchod poléčební, pravoplatně ještě ani nestanovený. Žalobkyně tedy ani před 22. lednem 1924 a ani ještě v době žaloby nevěděla o pravé výši škody, jež jí z úrazu vzejde, rovněž poškozený sám. Za toho stavu nelze o promlčení dle Šu 6 autom. zák. vůbec mluvit. Nárok z úrazu poškozeného dělníka K-a tkví ve veřejném právu a týž má právo na své zákonem úrazovým mu zaručené nároky proti žalující pojišťovně bez ohledu na to, zda se jich vůči osobě, k náhradě povinné vzdal — čili nic (§ 1, 5, 6, 29, 30, 31, 41, 43 odst. 2 a 44 úraz. zák.), právě tak jako pojišťovna má bez ohledu na to náhradní nárok na důchody poškozenému dle zákona úrazového vyplacené. Vzdání se poškozeného by mohlo míti platnost jenom ohledně onoho dalšího nároku, na nějž má poškozený právo po uspokojení pojišťovny dle Šu 47 odstavec druhý úraz. zák.

Čís. 5089.

Rozsudek o žalobě na oduznání manželského původu působí absolutně, nikoliv pouze mezi vlastními stranami sporu.

Byl-li pravoplatným rozsudkem manželský původ dítěte oduzán, nejsou osoby, jichž se po stránce majetkoprávní může dotknouti zjištění tohoto rodinného stavu, oprávněny, by ve formě žaloby na zjištění manželského původu zvrátily pravoplatnost onoho rozhodnutí.

(Rozh. ze dne 3. června 1925, Rv II 261/25.)

V předchozím sporu bylo vyhověno žalobě nezl. Ervína G-a, by bylo zjištěno, že se narodil mimo manželství Konráda a Anny G-ových. Když v napotom zavedeném trestním řízení byla Anna G-ová odsouzena pro křivé svědectví ve sporu o oduznání manželského původu, podal opatrovník nezl. Ervína G-a žalobu o obnovu řízení ve sporu o oduznání manželského původu. Žaloba ta byla pro opozděnost odmítnuta. Nezletilý Ervín G. žaloval pak Adolfa A-a o uznání nemanželského otcovství a placení výživného. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se Adolf A. zjištění, že nezl. Ervín G. narodil se v manželství Konráda a Anny G-ových. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvod y: Žalobce, jenž jest rodině Konráda G-a úplně cizím, není oprávněn ani manželské otcovství Konráda G-a, pokud se týče nezl. Ervína G-a popírat ani žádati, by bylo uznáno (§§ 157, 158, 159 obč. zák.). Je-li určitý rodinný poměr veřejnými listinami prokázán, trvá nejen mezi členy rodiny, nýbrž také vůči všem třetím osobám. Totéž platí také tehdy, když následkem statusové žaloby jednoho člena rodiny nastane změna. I tato změna působí proti všem a má absolutní účinek. Dle názoru, panujícího v literatuře (Unger: Soukromé právo II. str. 676, Krainz: System III. vyd. § 170 str. 456, Husarek: v časopisu Grünhuta sv. XX. str. 668, n. 13 atd.), kterýžto názor jest plně odůvodněn v zájmu veřejnosti, správnosti matrik a jiných na osobní poměry státních občanů se vztahujících výkazů, má rozsudek o právních poměrech rodinného práva, obzvláště o manželském a nemanželském původu, absolutní platnost a působí pro všechny a proti všem, jelikož by se jinak

neshodovalo s požadavky právní jistoty, kdyby osoba, jejížto status již jednou právoplatně byl zjištěn, byla nucena, aby kdykoliv zjištění téhož stavu následkem odporu se strany třetí osoby soudcovskému prozkoumání znova podrobila. Dlužno proto otázku, zdali nezl. Ervín G. jest manželským či nemanželským dítětem, pokládati za právoplatně rozřešenu ve smyslu druhé možnosti, kdyžť rozsudek, vyneseny proti osobě, k popření manželského původu jedině oprávněné, již nabyt právní moci. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: K popření manželského původu jest oprávněn zásadně jen manžel, a toliko ve vyjimečných případech jest právo to, a to časově obmezeně, propůjčeno i osobám v Šu 158—159 písm. a) obč. zák. uvedeným. Jako každou výjimku sluší vykládati i tuto výjimku způsobem omezujícím; jsou tedy všechny ostatní osoby, tedy i udánlivý nemanželský otec, vyloučení z práva, odporovati manželskému původu dítěte. Důvodem, proč zákon toto právo obmezil na určitý okruh osob, jest, by právo rodinné bylo co nejméně pozměněno. (Viz zprávu komise panské sněmovny str. 15 a násl. k Šu 158 a násl. obč. zák.). A tato zásada platí i v tom případě, má-li býti nemanželskému dítěti přiznán původ manželský. Ježto žalobce nepřínáleží k osobám shora naznačeným, nebyl oprávněn domáhati se výroku, by žalovaný, pravoplatným rozsudkem za nemanželské dítě prohlášený, byl nyní zase uznán za dítě manželské. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Prisvědčiti jest soudům nižších stolic, že rozsudek o otázce manželského původu dítěte působí absolutně, tedy ne pouze dle Šu 411 c. ř. s. mezi vlastními procesními stranami. Názor tento jest ve shodě s názorem, panujícím v literatuře, a již prvý soudce cituje význačnější literární díla, touto otázkou se obírající, a rovněž odvolací soud správně poukazuje na zprávu komise panské sněmovny k Šu 158 a násl. obč. zák. Poukázati dlužno jen ještě i na souhlasný názor Neumannův vyslovený v jeho »Komentáři k civilnímu řádu soudnímu« vyd. III. str. 1274 a str. 967 pozn. 36. Pro správnost tohoto názoru svědčí i tato úvaha: V §§ 158 a 159 obč. zák. jest přesně stanoveno, kdo a za jakých podmínek smí ve sporu o uznání původu manželského vystupovati jako žalobce a kdo jako žalovaný. Zejména v případě Šu 159 obč. zák. jest stanoveno, že žalobu dítěte na oduznutí manželského původu říditi jest proti zvláštnímu opatrovníku, zřízenému k hájení původu manželského a nikoli proti opatrovníku nezvěstného otce nebo proti jeho dědicům, nebo jiným osobám, které na věci mají zájem majetkový. Již z toho jest patrné, že při této úpravě otázky manželského původu nejde pouze o osoby, které právě v tomto sporu jako strany vystupují, a že rozsudek má míti absolutní působnost. Kdyby se tu mělo lpěti na zásadě totožnosti stran (§ 411 c. ř. s.) a kdyby v důsledku toho rozsudek v takovém sporu měl tvořiti věc rozsouzenou pouze v poměru dítěte k onomu zvláštnímu opatrovníku, neměl by rozsudek pražádné ceny. Je-li tedy v rozepři, která byla zahájena a provedena, způsobem zákonu odpovídajícím, právoplatným rozsudkem rozhodnuto o manželském pů-

vodu dítěte záporně, nelze otázku tu již řešiti dalším novým sporem a naprosto nelze osobám, jichž se snad po stránce majetkoprávní může dotknouti zjištění tohoto rodinného stavu, přiznávatí právo, by ve formě žaloby na určení opačného stavu rodinného zvrátily platnost onoho rozsudku. To nelze připustiti ani v takovém případě, o jaký tuto jde, když žaloba o obnovu podaná opatrovníkem k hájení svazku manželského do rozsudku dle §u 159 obč. zák. vydaného byla jako opozdřená odmítnuta a když vlastně žaloba přítomná by měla býti jaksi nápravou tohoto opozdění. Byla proto právem tato žaloba, kterou se žalobce, jakožto osoba za nemanželského otce dítěte označená, domáhá zvrácení rozsudku, jímž nezletilému Ervínu G-ovi byl manželský původ odůznán, nižšími soudy zamítnuta, a netřeba se vůbec obíratí vývody, jimiž se dovolatel na základě svého výkladu §u 158 obč. zák. snaží prokázati nesprávnost onoho rozsudku po stránce hmotné.

Čís. 5090.

Oprávněnost žaloby dle §u 368 ex. ř. dlužno posuzovati v tom kterém případě dle právního poměru, jsoucího podkladem příslušného titulu exekučního. Výpočet náhrady škody dle §u 368 ex. ř., jde-li o půjčku akcií, neznamenanych na pražské burse. Přichází tu v úvahu jich cizozemská kursovní cena.

(Rozh. ze dne 4. června 1925, Rv I 261/25.)

Co do předchozího děje poukazuje se na rozhodnutí čís. sb. 2650. Ježto žalovaný akcií nedodal, vedla žalobkyně proti němu exekuci, jež zůstala bezvýslednou, načež domáhala se žalobkyně na žalovaném zaplacení 1,125.000 Kč jakožto interese dle §u 368 ex. ř. **Procesní soud prvního stádu** přiznal žalobkyni 450.000 Kč, vycházející z názoru, že náhradu jest přiřknouti dle kursu akcií v den 16. července 1923, kdy uplynula pariční lhůta ku jich plnění, a stanovil k tomuto dni dle volného uvážení kurs akcií na 6.000 Kč. **Odvolací soud** k odvolání obou stran vyhověl částečně odvolání žalovaného a přiznal žalobkyni pouze 262.500 Kč. **Důvody:** Odvolací soud stejně jako první soud uznává, že den 16. července 1923 jest dnem rozhodným pro určení žalovaného interese, založeného na nesplnění rozsudku, jímž byl žalovaný uznán povinným dodati žalobkyni 75 kusů akcií Galicie. Žalovaný měl povinnost plniti (dodati akcie) v rozsudečné lhůtě pariční. Žalující strana měla na to právo podle rozsudku, může býti tudíž pro výši interese rozhodným jen čas, kdy žalující strana mohla domáhati se exekucí dle rozsudku plnění (dodání akcií). Prodlení žalovaného trvalo stále nejpozději od 3. prosince 1921 a odpovídá tudíž žalovaný za toto prodlení po celou tu dobu, takže i okolnosti, nastalé po započetí prodlení, jdou na vrub žalovaného a působí na rozsah interese žalující strany. Z toho nesmí však vzniknouti žalující straně žádná újma. Vždyť byla oprávněna požadovati na žalovaném vrácení (dodání) akcií a, rozhodla-li se pro žalobu na uskutečnění tohoto nároku, musila vyčkati s dalšími kroky až do právoplatnosti a vykonatelnosti rozsudku a nesměla po dobu sporu